

Evaluering af Læselyst-projekt

- Tegne- og skriveværksted
- Kolding Folkebibliotek

Tegne- og skriveværksted Et Læselyst-projekt på Kolding Folkebibliotek

- *Ser vi jer så aldrig mere?!* – lød det fra en af deltagerne, da vi sagde tak og farvel. Tydeligt bedrøvet over, at det inspirerende samarbejde med en forfatter og en illustrator ikke skulle fortsætte.

Projektet

Projektet var bygget op som to forskellige værkstedsforløb med en illustrator og en forfatter, som skulle arbejde med tekster og illustrationer med børn i alderen 11-13 år.

Formålet var at give børnene redskaber til at udtrykke sig i ord og billeder, blandt andet for at styrke læselysten.

En vigtig del af projektet var formidlingen, som skulle brede projektets idéer "som ringe i vandet" og inspirere andre til lignende værksteder.

I det første værksted i foråret 2004 deltog en etableret gruppe børn. I det andet værksted, som forløb efteråret 2004, skulle interesserede børn tilmelde sig individuelt.

Projektet skulle i den sammenhæng vurdere forskellen i forløb med henholdsvis en struktureret børnegruppe og en ustruktureret, hvor børnene havde meldt sig af egen interesse.

Forårsværkstedet

Fire onsdag aftener i foråret 2004 mødtes en gruppe børn og unge fra fritidsklubben Skratz med forfatter Marianne Gade og illustrator Cato Thau Jensen. Her ønskede kunstnerne at give børnene en tilgang til, at det giver mening, hjælp og glæde, når man kan udtrykke små og store ting i livet i ord eller billede.

Skratz er et fritidstilbud til 11-13 årige børn og ledes af frivillige unge i alderen 18-24 år. De fire værkstedsaftener blev struktureret omkring faste genrer og temaer, så børnene havde noget at gå ud fra. Der blev givet en smagsprøve på de valgte genrer og temaer, og så gik deltagerne i gang med produktionen, mens forfatteren og illustratoren cirkulerede mellem bordene og bistod med råd og dåd.

Børnene fik løbende snakket med kunstnerne om det, de producerede med henblik på, at de lærte at skelne godt fra skidt.

Det gav ekstra dynamik og perspektiv, at de frivillige unge gik med i forløbet på lige fod med børnene.

Kunstnerne havde god kontakt med deltagerne, der arbejdede inspireret og seriøst.

Efterårsværkstedet

Efterårsværkstedet var først planlagt til at foregå over fire eftermiddage, men det viste sig at være svært for børn i den alder at friholde så mange hverdageftermiddage over en to-ugers periode. I stedet valgte vi at lægge forløbet over en hel dag i efterårsferien.

Til trods for at der kun var mødt fire børn op til arrangementet, må man sige, at der blev arbejdet hårdt og godt. Børnene var målrettede, tre af dem fik undervisning på billedskolen på Trapholt, og de var tydeligvis kommet for at lære noget. Forfatteren Robert Zola var en god sparringspartner med hensyn til sproget, og illustratoren Signe Rød åbnede deres øjne for nye fif og redskaber i illustrationskunsten.

Formidling af forårsværkstedet

Fire aftener giver ikke resultater, der kan bære en større eksponering i det offentlige rum. Både tekster og tegninger var forbløffende gode – den korte tid taget i betragtning – men vi enedes om, at formidlingen skulle bestå af en udstilling på biblioteket og på bibliotekets hjemmeside.

Udstillingen på biblioteket blev placeret i ungdomsafdelingen. Den bestod af plancher med værkstedets resultater samt fotos med tekster, der skildrede forløbet. Udstillingen blev åbnet med tilbørlig fernisering med indbudte gæster (lokalpressen og børnene med deres familier samt skolebibliotekarerne i kommunen). Udstillingen var god, fordi den konkretiserede de fine resultater, som var kommet ud af værkstedet.

Desuden blev alle tekster og illustrationer lagt på bibliotekets hjemmeside. Her oplevede vi det tankevækkende, at et af de allerbedste bidrag først blev trukket tilbage af den pige, der havde lavet det. Hendes tekst og tegning handlede om mormoderens død, og hun følte sig ømskindet ved tanken om at eksponere sin beretning offentligt. Men da hun så alle kammeraternes resultater på hjemmesiden, blev hun alligevel ked af, at hun ikke var med. Det kom hun selvfølgelig.

Kolding Ugeavis bragte endvidere en artikel fra ferniseringen af udstillingen.

Formidlingen blev dog i højere grad styret af de voksne, end vi havde forventet, men det kom til at fungere udmærket.

Formidling af efterårsværkstedet

Jydske Vestkysten var mødt op til arrangementet, og dagen efter var der en udmærket omtale af det i avisen.

Arrangementet blev omtalt på bibliotekets hjemmeside, hvor illustratoren Signe Rød efterfølgende fik fremstillet elektroniske kort med børnenes tekst og tegninger, lige til at downloade. Forud var der indhentet behørig tilladelse fra børnene og deres forældre.

Der blev også fremstillet trykte kort med børnenes tegninger og citater fra teksten på bagsiden. Disse kort blev udleveret gratis på børnebiblioteket til alle interesserede.

Der blev fremstillet en plakat og lavet en udstilling på børnebiblioteket over børnenes arbejder.

Ring i vandet

Vi valgte som sagt ikke at sende børnenes produkter ud i en mere formel offentlig sammenhæng.

Værkstedsforløbet havde også vist, at forløbet var mindst lige så vigtigt som resultatet. Vi besluttede derfor at lade en af kunstnerne skrive artikler til forskellige fagblade om forløbet, for derigennem at inspirere pædagoger, lærere, bibliotekarer og kunstnere til lignende projekter.

Det resulterede i artikler fra forfatter Marianne Gades hånd til børnebibliotekarernes blad "Bøfa-nyt", Dansk Forfatterforenings tidsskrift "Forfatteren", børne- og ungdomspædagogernes fagblad Børn & Unge, skolebibliotekarernes "Børn og Bøger" samt en klumme om projektet i Kolding Ugeavis. Desuden blev der sendt tilbud ud til lærerkollegierne på kommunens skoler med tilbud om, at kunstnerne kunne komme og holde foredrag om forløbet.

Hermed må Kulturministeriets intention om, at projektet må brede sig som ringe i vandet anses for at være opfyldt.

Hvad lærte vi af det?

For det første at der er forskel på børn, der som gruppe - f.eks. Fritidsklubben Skratz - tilknyttes et arrangement som skrive- og tegneværkstedet og så på de enkelte børn, der spontant tilmelder sig arrangementet.

De førstnævnte var tøvende i begyndelsen. De havde ikke i forvejen tilvalgt skrive- og tegneværkstedet, da de meldte sig til ungdomsklubben Skratz, derfor var det nødvendigt med en kraftigere voksenstyring i forløbet. Men det var fint at arbejde med en struktureret gruppe; det bidrog til, at børnene åbnede sig og fik sat ord på følelser, der betød noget for dem.

De sidstnævnte var mere målrettede. Flere af dem gik på billedskolen på Kunstmuseet Trapholt og arbejdede hårdt for at nå frem et resultat i løbet af dagen.

For det andet lærte vi, at det ikke er et ubetinget gode at blande kunstarterne.

Det kan virke overvældende for et barn både at skulle tegne og skrive. Ofte er det især den ene af tingene, barnet er god til og ønsker at koncentrere sig om. I værste fald kan forventningen om at skulle præstere begge dele opleves som et pres og tappe for energi. På den anden side er det svært at forestille sig historierne uden illustrationer og omvendt. Begge dele har suppleret hinanden fint.

Forløbet gav endvidere stof til eftertanke om at snakke det grundigt igennem med børnene, hvad det indebærer at formidle tekster og illustrationer offentligt, når de har et personligt præg. Og det får teksterne nemt, når værkstedet har det tætte forløb, hvor børnene får en tilgang til at bearbejde følelser og sorger.

Desuden havde vi nogle overvejelser og diskussioner om, hvad man gør med tekster, der er fulde af stavefejl. Er det solidarisk med børnene at eksponere teksterne i det offentlige rum, som de er, eller er det solidarisk at rette fejlene, så børnene ikke bliver "hængt ud"? Vi valgte at skrive teksterne over i Wordfiler uden stavefejl og bruge disse filer i formidlingen, både på nettet og i udstillingen.

Hvordan gør vi næste gang:

- Undgår et forløb over fire gange.
Børn i alderen 11-13 år kan ikke overskue at forpligte sig til et så langt forløb.
- Målretter emnet bedre. Konkretiserer det. Det er vigtigt for barnet præcist at vide, hvad det melder sig til.
- Giver mulighed for at vælge enten skrive- eller tegneværksted.

Se mere om projektet

Fra udstillingen:

<http://www.koldingbib.dk/litteraturen/vaerksted/>

<http://www.koldingbib.dk/aktuelt/marathon/>

Projektformulering:

<http://www.koldingbib.dk/ombib/projekter/boernboeger/default.asp?sid=1212>